

Oslo, 24. januar 2023

Sex og samfunns innspill til regjeringens arbeid med statsbudsjett 2024

Sex og samfunn takker for muligheten til å komme med innspill til regjeringens arbeid med statsbudsjett for 2024.

Kort om Sex og samfunn

Sex og samfunn er Norges største senter for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter og vi har i over 50 år jobbet for økt kunnskap, kompetanse og tilgjengelige tjenester innen feltet. Vi driver klinisk og pedagogisk virksomhet, samt faglig utvikling og politisk påvirkningsarbeid. Den kliniske delen av arbeidet vårt inkluderer blant annet Norges største klinikk for seksuell helse.

Overordnet mener Sex og samfunn at seksuell helse må likestilles med fysisk og psykisk helse. For å oppnå dette må vi ta utgangspunkt i at god seksuell folkehelse er avgjørende for god fysisk og psykisk helse, og samtidig trenger vi mer kunnskap om seksuell helse for å ta gode valg.

Vårt innspill

I vårt innspill til regjeringens arbeid med statsbudsjett for 2024 vil vi fokusere på følgende:

- Finansiering til ny strategi for seksuell helse
- Økt satsing på vulvahelse
- Gratis prevensjon til alle

Finansiering til ny strategi for seksuell helse

Snakk om det! Strategi for seksuell helse (2017-2022) løp opprinnelig ut i 2021, men ble forlenget ut 2022. Vi etterlyser arbeidet med ny strategi og vil påpeke viktigheten av at en god prosess med høy grad av involvering blant annet fra sivilsamfunn, brukerorganisasjoner og brukergrupper. Sex og samfunn mener det trengs midler til å gjennomføre regelmessige seksualvaneundersøkelser lik Storbritannias NATSAL-undersøkelser¹, for å sikre at tiltak på feltet blir mest mulig målrettede og at vi samtidig i større grad har mulighet til å måle effekt av tiltakene som settes i gang. Dette bør inngå i arbeid med ny strategi for seksuell helse.

- Sex og samfunn ber regjeringen inkludere midler til å finansiere ny strategi for seksuell helse i statsbudsjettet for 2024.

Økt satsing på vulvahelse

Tradisjonelt sett har det vært svært lite forskning på vulvalidelser, både i Norge og resten av verden. Sex og samfunn mener det trengs mer forskning på feltet, og dette bør inkludere en kartlegging lik den som ble publisert i Sverige i 2018, hvor man så på hvilke tilbud som eksisterte for personer med vulvodyni, erfaringer fra pasienter og behovet for mer kunnskap². På bakgrunn av kartleggingen ble det i 2022 laget egne retningslinjer for hvordan behandle vulvodyni³. Disse retningslinjene inkluderte også anbefalinger om å etablere vulvaklinikker

¹ Mer om NATSAL: <https://www.natsal.ac.uk/>

² Sosialstyrelsen (2018): [Kartläggning av vestibulit. Förekomst och behandling av flickor och kvinnor med vestibulit samt behov for kunskapsstöd.](#)

³ Sosialstyrelsen (2022): [Nationella riktlinjer – Indikatorer för vård vid provocerad vulvodyni.](#)

eller tverrfaglige vulvateam i alle regioner.

Sex og samfunn mener også Norge har behov for vulvaklinikker med tverrfaglig kompetanse i hver helseregion og at de eksisterende vulvaklinikkene her i landet får økt kapasitet. I dag finnes tre vulvaklinikker i Norge. Ventetiden er minimum seks måneder og kun i Trondheim tilbys tverrfaglig behandling av vulvodyni. Ved de andre sykehusene gis diagnosen og deretter må pasienten selv skaffe behandling. Grunnet dårlig kapasitet og noen ganger mangel på kompetanse er oppfølging er sjeldent mulig og mange ender opp med å bruke private aktører. Det betyr at pasientene ofte må investere store summer for å kunne få en bedre seksuell helse, og det krever en god økonomi. Enkelte områder i Norge har ingen helsepersonell med kompetanse i vulvasmerter. Dette gjør at mange må reise langt for å få hjelpen de trenger. Dette gir ikke likeverdige tjenester til alle.

- Sex og samfunn mener regjeringen må bidra til økt satsing på vulvahelse. Det må utarbeides faglige retningslinjer og pasientrettigheter for å sikre tverrfaglig behandlingstilbud for personer med vulvodyni og vaginisme. Det må i budsjettet for 2024 prioriteres å igangsette dette arbeidet.

Gratis prevensjon til alle

Sex og samfunn mener at all prevensjon skal være gratis for alle. Vi er derfor svært glade for at regjeringen statsbudsjettet for 2023 har sikret at også personer under 16 år skal inkluderes i statens subsidieordning for prevensjon. Dette har Sex og samfunn jobbet for i mange år.

Vi håper videre at subsidieordningen i budsjettet for 2024 blir utvidet til å gjelde enda flere grupper. Vi mener at all prevensjon bør være gratis for at alle skal ha et reelt valg om selvbestemt prevensjon. Å sikre et reelt valg forutsetter at økonomi ikke er til hinder for å velge enkelte typer prevensjon, dette vil også være viktig for å hindre uplanlagte svangerskap og aborter, og videre viktig for å bedre tilbud innen seksuell og reproduktiv helse, som er et mål i Hurdalsplattformen.

Statistikk viser også at det er personer i aldersgruppen 25-29 år som står for den største andelen aborter i Norge⁴, og vi mener det er på tide med en målrettet innsats for å sørge for at også de som befinner seg i denne aldersgruppen får bedre tilgang til prevensjon. Gratis prevensjon vil føre til god seksuell helse og færre uplanlagte svangerskap. Det er kostnadseffektivt for samfunnet.

- Sex og samfunn ber regjeringen sørge for at flere får tilgang til gratis prevensjon.

Med vennlig hilsen

Ingvild Endestad
Avdelingsleder
kommunikasjon og politikk

Anneli Rønnes
Fagpolitisk rådgiver

---

⁴ Folkehelseinstituttet (2022). [Abortregisteret: Rapport om svangerskapsavbrot 2021.](#)